

Приказ књиге Милутина Ђуричковића

ХОД ПО СУНЦУ

Српске народне умотворине из Метохије

У издању земунског "Гнососа" објављена је књига српских народних умотворина из Метохије "Ход по сунцу" (140 стр), које је сакупио, анализирао и приредио Милутин Ђуричковић, песник и књижевни критичар из Београда, а рођен 1967. у Дечанима.

Окренут завичају, његовој лепоти и традицији, он је одлучио да обједини што већи број народних умотворина (љубавне, еротске и шаљиве песме), као и говорне творевине: пословице, изреке, клетве, заклетве, бројалице, бајалице, благослови, здравице, питалице и загонетке. Богата и обимна грађа појављује се, углавном, први пут, а распоређена је веома прегледно и по азбучном редоследу.

Књига обухвата обиман предговор приређивача, списак информатора и казивача, речник мање познатих речи и израза, као и белешку о аутору.

Рецензенти издања су познати научници и фолклористи проф. др Никола Цветковић и др Љубиша Рајковић Кочељац.

У уводној речи приређивач указује на основне карактеристике ових умотворина, које су записане непосредно пред ратна збивања и сеобе српског и црногорског народа са Косова и Метохије.

Умотворине су најбољи доказ о менталитету, психологији и филозофији једног народа; пример његовог умља, духовитости и виспрености, која

се преносила с колена на колена, од генерације до генерације.

Ђуричковић намерно наглашава да је записивао многе и разне умотворине, али се одлучио да објави оне које до сада нису познате широј и стручној јавности, односно оне које се не налазе у записима других сакупљача са ових простора. И у томе је једна од вредности и предности ове књиге, која је добила наслов према народном благослову "По сунцу ходао".

Свака врста умотворине је посебно објашњена и тумачена са неколико аспеката, а нарочито са становишта фолклористике и усмене књижевности. Имајући у виду целокупну друштвено-политичку ситуацију у јужној српској покрајини, ова ће књига добро доћи, као још један доказ о неуништовости нашег народног духа и етноса на светој и митској земљи, где се и данас налазе наши корени, цркве и светиње.

После антологије о манастиру Високи Дечани "Небески храм", која је, поред осталог, представљена у чикашком "Огледалу", питцбуршком "Србобрану" и чувеном америчком часопису "Ворлд Литературе Тудеј" (на енглеском језику), Милутин Ђуричковић наставља са издањима, којима се на прави начин одужује свом завичају. У реализацији овог пројекта учествовали су издавач Мића Милетић, технички уредник Мирослав Радаковић и лектор Жарко Оташевић.

Из наведеног текста да се приметити да је литерарни опус Милутина Ђуричковића веома богат (преко дест књига песама, прозе, афоризама, есеја и антологија).

Са књигом народних умотворина из родне му Метохије отргао је од заборава вредно народно благо, остављајући свом народу и покољењима за науку.

Лазар Дашић

им се повећају плате:

- А зашто, кад не можемо ни ово што смо досад имали да потрошимо?!

За Црњанског

На исти начин поступа и са оним што добије на дар. Ако добије платно за мантију, он то чува док не сретне монаха или свештеника који нема могућности да га купи. Онда израчуна колико му је потребно да сашије мантију и управо толико даје, да би и за другог остало.

Познати историчар књижевности Жика Стојковић, који је са владиком Павлом, док је био епископ рашко-призренски, доста сарађивао на издавању капиталног дела Задужбине Косова, пожали му се једном у Патријаршијском двору како има муке да скупи новац за започето објављивање Сабраних дела једног од најзначајнијих српских писаца Милоша Црњанског. Патријарх, саслушавши га, устаде и оде до свог кревета, подиже јастук, испод којег узе новчаник, а онда из њега извади три хиљаде марака и пружи их Стојковићу:

- Ево, ово је мој прилог за штампање књига Милоша Црњанског. Помогните се!

Штедња

Градмир Станић, који је и управник патријаршијске штампарије, прича:

- Он сам куца за своје књиге. Папири које исписује готово да немају маргине, размак између редова је најмањи могући. Не жели непотребно да троши време честим увлачењем папира у писаћу машину. Осим тога, штеди

папир, тако је научио, јер је раније папир био скуп. А његови текстови су тако чисти да на њима, пре штампе, нема шта да се ради.

Сарадници причају, такође, како се, и буквално, придржава стиха из Молитве Господње: "...хлеб наш насушни дај нам данас..." На крају ручка сваку мрвицу пажљиво покупи...

Код "Знака питања"

Боем, који често време проводи у кафани "?", надомак Патријаршије, кад год угледа патријарха да пролази, претрчи улицу да би од Његове светости узео благослов. А једном ће рећи:

- Ваша светости, нас двојица смо најбољи људи у овом Београду!

Патријарх ће на то:

- Јесмо, алк кад попијемо, онда ништа не ваљамо!

"Јављање" Богородице

Десило се да у патријархов кабинет, док је он разговарао са једним службеником Патријаршије, изненада бане средовечан човек, крупних очију и ужареног погледа. Поче да објашњава како је морао да дође, јер има нешто важно да саопшти... Патријарх му понуди да седне, да се мало примири. А он онда поче: како му се у сну јавила Богородица и Шта му је рекла...

Патријарх га пажљиво слуша, а онда одсечно прекиде:

- Слушајте, господине: ја сам владика скоро

педесет година, калуђер, подразумева се, још више, сваки дан служим службу Божју, мени се још ни анђео није јавио, а вама се Богородица јавила! Немојте, молим вас...

Новине и светлосне године

У тешко ратно време, после једног састанка у патријарховом кабинету, кад се одлучивало о нечему о чему није било лако одлучити, Његова светост, да би се нашалио на свој рачун, рече присутнима:

- Ви сте мислили да ћете лако са мном. Мислите да сам ја слабашан, крхке грађе... А, у ствари, ви ме не познајете добро...

Устаде и са свог радног стола донесе новине, српског имена, у којима је, фотомонтажом, приказан као ратник-супермен, са бомбама и "шкорпионом" о појасу.

- Погледајте како ме други виде, а ви сте мислили да сам ја слаб!

Некако баш у то време дође да га фотографише познати фоторепортер Вицан Вицановић. У току снимања, да би направио жељену фотографију, обрати се патријарху:

Ваша светлости...

На то ће патријарх:

- Кад сам већ светлост, шта ће ти блиц!?

Јован Јањић
Преузето из НИИ-а